

kenniscentrum

voor emancipatie en participatie

Wegwijzer/lesmethode Huiselijk en eengerelateerd geweld

1.Naam van de methode	RespectEER
2.Doel / leerdoelen	<p>In het project RespectEER biedt MOVISIE het onderwijs handvatten om eer en verwante gevoelige kwesties bespreekbaar te maken. Dit gebeurt langs drie trajecten:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Training/Cursus voor leerlingbegeleiders en andere vertrouwenspersonen • Workshop voor docenten • Handboek voor docenten <p><u>Belangrijk:</u> Het project en de drie trajecten richten zich op medewerkers van instellingen in het voortgezet en middelbaar beroepsonderwijs; het gaat dus om een train-de trainer aanbod.</p>
3.Doelgroep	<p>Het project/ de methodieken zijn bedoeld voor docenten en begeleiders (schoolmaatschappelijk werkers, decanen, mentoren - schooladviesteams) in het voortgezet onderwijs aan scholieren van 14-18 jaar oud. Daarbij is het project/ de methodieken gericht op het signaleren en bespreekbaar maken van problemen rond eer bij zowel jongens als meisjes. Daarnaast om in klassen en gemengde groepen te praten over eer, partnerkeuze, omgaan met ouders, etc.</p>
4.Aantal lessen en tijd per les	<p>Cursus: bij voorkeur: 1 dag Workshop: 1 dagdeel Kan in overleg worden vastgesteld.</p>
5.Inhoud (thema's)	<ul style="list-style-type: none"> • Training voor leerlingbegeleiders, zorgadviesteams Deelnemers leren hoe ze eergerelateerd geweld kunnen signaleren, wat de verschillen zijn met kindermishandeling en huiselijk geweld. Hoe kun je omgaan met een leerling (en de ouders) wanneer een eerkwesatie speelt en er geweld plaatsvindt? Wat moet je wel, maar vooral wat moet je niet doen? De cursus kan inhoudelijk op maat worden gemaakt. • Workshop voor docenten Deelnemers krijgen inhoudelijke (en didactische) ingrediënten aangereikt waarmee een docent zelf een les kan verzorgen over eergerelateerd geweld. Ze krijgen tips en suggesties zodat op zorgvuldige wijze wordt omgegaan met de emoties en reacties die dit onderwerp kunnen oproepen.

	<ul style="list-style-type: none"> • Handboek voor docenten Voor docenten die in hun lessen aandacht willen besteden aan thema's als partnerkeuze, maagdelijkheid en eer is er het "Handboek voor docenten. Voorlichting aan jongeren over eer, sekse en eengerelateerd geweld". Hierin vinden zij 16 werkvormen voor discussie en verdieping. Daarnaast bevat het Handboek informatie over eengerelateerd geweld, voorlichtingsmogelijkheden, bruikbare literatuur en websites. Het Handboek is te downloaden of te bestellen voor € 10,- bij bestelling@movisie.nl.
6.Modulair aanbod	Na te vragen bij Movisie.
7.Groepssamenstelling	Kan gevarieerd zijn qua functies, min. aantal 10, max. 16 deelnemers. In grotere groep wordt met 2 docenten gewerkt.
8.Werkvormen	Theorie, oefeningen, discussie, casussen. Deelnemers ontvangen een cursusmap met achtergrondartikelen.
9.Interactiviteit	Er wordt een actieve inbreng van deelnemers verwacht, eigen vragen en casussen worden waar mogelijk besproken.
10.Verhouding theorie/praktijk	Afhankelijk van de behoefte deelnemers: in principe 50-50%
11.Benodigde technische hulpmiddelen	Laptop, beamer om powerpoint en dvd te vertonen, en flap-over met stiften.
12.Kant-en-klaarpakket	Ja. Geldt voor de training, de workshop (maar is naar behoefte aan te passen in accenten) en het handboek.
13.Uitvoerder	MOVISIE voert de trainingen voor begeleiders en workshops voor docenten zelf uit. De begeleiders/docenten vertalen het geleerde naar hun eigen lessen (en activiteiten) voor de voortgezet onderwijs scholieren.
14.Handleiding	Ja.

	<p>Docenten die de workshop volgen ontvangen het Handboek. Hierin vinden zij informatie over het onderwerp, methoden, informatie over voorlichtingsmogelijkheden en bruikbare literatuur. Ook zijn de instructies opgenomen om zelf hierover een les te verzorgen.</p>
15.Ondersteuning voor de uitvoerder	<p>Ja. Geldt voor de training, de workshop en het handboek. (zie boven)</p>
16.Achtergrondmateriaal	<p>Achtergrondmateriaal is opgenomen in het aangeboden trainings- en cursusmateriaal en in het handboek. Daarnaast is relevante informatie te vinden op www.movisie.nl en op de website: www.watiseer.nl Binnenkort ook informatie op: www.huiselijkgeweld.nl</p>
17.Sociale kaart	<p>De sociale kaart staat voor de jongeren op de website: www.watiseer.nl waar ze informatie over zaken als eer, status, roddel, maagdelijkheid, eengerelateerd geweld kunnen vinden. Ook zijn enkele adviezen opgenomen over wat ze kunnen doen als zij zelf in de problemen komen, of een vriend(in). Er zijn ook hulpadressen te vinden. Deze site is ook te raadplegen voor docenten en vertrouwenspersonen.</p>
18. Overig	<p>In het kader van het project RespectEER publiceerde MOVISIE het boekje <i>“respectEER”, 7 jonge mannen over respect, eer en seksualiteit</i>. <i>Daarin vertellen jonge</i> mannen die in Nederland opgegroeid zijn in een ‘groeps cultuur’ én Ahmed Marcouch, stadsdeelvoorzitter Amsterdam Slotervaart, over hun persoonlijke invulling van respect voor vrouwen, de eigen familie en de samenleving. ‘RespectEER’ is bedoeld als inspiratie voor jongens in een vergelijkbare situatie: zij moeten hun eigen keuzes maken in eer, liefde en seksualiteit. Daarnaast is ‘respectEER’ gericht op professionals in onderwijs, jeugdzorg en jongerenwerk. Het biedt enkele handvatten voor het werken met jongens, korte informatie over ‘eengerelateerd geweld’ en een lijst van boeken, websites en hulpadressen. Tegen verzendkosten te bestellen via: bestelling@movisie.nl.</p> <p>Of te downloaden via www.movisie.nl/eengerelateerd geweld.</p>
ONTWIKKELAAR (ORGANISATIE)	<p>MOVISIE Kennis en advies voor maatschappelijke ontwikkeling, Programma Huiselijk en Seksueel Geweld en Programma Diversiteit</p>

CONTACTPERSOON	Voor activiteiten in het onderwijs: Hilde Bakker (H.Bakker@movisie.nl). Voor informatie over de website of activiteiten voor jongeren: Hanneke Felten (H.Felten@movisie.nl).
CONTACTGEGEVENS	www.movisie.nl MOVISIE, Postbus 19129, 3501 DC Catharijnesingel 47, 3511 GC Utrecht 030 789 20 00
KOSTEN VAN DE METHODIEK	Op aanvraag stelt MOVISIE een offerte op voor cursus of workshop.

EINDCONCLUSIE	Deze producten (training, workshop, handboek) zijn vooral gericht op het signaleren en bespreekbaar maken van eer en eengerelateerd (en relationeel) geweld en daarbij bij uitstek ontwikkeld en geschikt voor een 'reguliere' klassituatie, met een doelgroep die niet alleen etnisch, religieus en qua sekse gemengd is, maar ook wat betreft kennis over en ervaring met het onderwerp. De producten zijn niet zozeer ontwikkeld/geschikt voor het versterken van de individuele weerbaarheid of empowerment van individuele jongeren die direct of indirect te maken hebben met eengerelateerd geweld .	
----------------------	---	--

1.Naam van de methode	Weerbaarheidstraining voor MBO jongeren met eengerelateerde problemen.
2.Doel / leerdoelen	De training 'Weerbaarheid in erekwesities' is bedoeld om deelnemers (zelf)bewuster en sterker te maken. Zij leren hun mogelijkheden te overzien, keuzes te maken en daarvan de consequenties te dragen.

	In de weerbaarheidstraining in erzaken komende de volgende onderwerpen aanbod: zelfrespect, zelfstandigheid, onafhankelijkheid, zelfbeschikkingsrecht en bijvoorbeeld de mogelijkheid anderen te laten bemiddelen. De jongeren worden weerbaar gemaakt d.m.v. de aangereikte handvatten om in lastige situaties te reageren. De leerdoelen van de doelgroep zijn: bewustwording, zelfredzaamheid en emancipatie. Ze leren hun eigen leven in de hand te nemen.
3. Doelgroep	De lessen zijn bedoeld voor jongens en meisjes vanaf 15 jaar. Ongeveer vanaf deze leeftijd worden meisjes en jongens bewust over onderwerpen als partnerkeuze, gender en seksualiteit. De weerbaarheidstraining kan individueel en in een groep worden gegeven. Sommige onderdelen worden nog effectiever en leerzamer als de oefeningen in een groep van vrienden, klas- of leeftijdgenoten worden uitgevoerd. Deelnemers leren dat ze behalve plichten ook rechten hebben en dat dit hen speelruimte biedt om binnen wet, geloof en cultuur hun eigen weg te zoeken. Het is voor hen van belang te weten hoe eigen cultuur, tradities, religie en gewoonten in elkaar zitten. Kennis is macht - want daarin schuilen vaak ook de oplossingen. Zij kunnen daardoor oplossingen zoeken, hulp vragen, bemiddeling van familieleden inroepen en de problemen met hun familie oplossen.
4. Aantal lessen en tijd per les	De training bestaat uit 6 lessen De tijd per les is 45-60 minuten.
5. Inhoud (thema's)	1. Kennismaking 2. Bewustwording 3. Zelfredzaamheid 4. Zelfbescherming 5. Mogelijkheden voor begeleiding, ondersteuning, hulp en zorg / Bemiddeling 6. Timemanagement
6. Modulair aanbod	De thema's kunnen niet los van elkaar in willekeurige volgorde behandeld worden. De thema's zijn opgebouwd in proces volgorde.
7. Groepssamenstelling	Van te voren worden de jongeren geselecteerd aan de hand van een intakeformulier. Na te vragen bij Karima Ouchan.
8. Werkvormen	- Dialoog/debatten - Gastlessen - Reflectie

	- Evaluatie
9. Interactiviteit	Er wordt aan de jongeren veel ruimte gegeven voor interactie. Zij kunnen allemaal hun verhaal doen. De jongeren leren met elkaar communiceren en feedback ontvangen en geven. De jongeren leren hun gevoel te verwoorden, zodat ze tegen hun ouders ook beter hun gevoelens en mening onder woorden kunnen brengen.
10. Verhouding theorie/praktijk	De jongeren krijgen huiswerk en opdrachten om uit te voeren. Ze krijgen feedback van de begeleider op de situaties die zij inbrengen.
11. Benodigde technische hulpmiddelen	<ul style="list-style-type: none"> - Beeld- en geluidsmateriaal - Boeken - Artikelen - Workshops
12. Kant-en-klaarpakket	Ja.
13. Uitvoerder	Deze weerbaarheidstraining in erezaken is een training op maat. Een gereedschapskist, waaruit leerling- begeleiders of andere professionals binnen de school kunnen putten en de allochtone scholieren die met erekwesties zitten, begeleiden. Een mentor of decaan kan in eerste instantie een leerling individueel begeleiden en indien nodig adviseren over het meedoen met een groepstraining.
14. Handleiding	<p>Er is een handleiding hoe de groepstraining uit te voeren.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Handleiding - voor begeleiding van mbo-jongeren met eengerelateerde problemen. • Een kwestie van eer - Portretten van mbo-jongeren met eengerelateerde problemen.
15. Ondersteuning voor de uitvoerder	<p>De aanpak wordt beschreven in de handleiding. deze is te beschouwen als een gereedschapskist, waaruit de aanpak en oefeningen naar believen te gebruiken zijn, al naar gelang de situatie en de behoefte van de deelnemer en de trainer.</p> <p>Deze aanpak is te gebruiken door iedereen die binnen school betrokken is bij de begeleiding van jongeren: begeleiders, mentoren, schoolmaatschappelijk werkers, coaches en onderwijspecialisten.</p>
16. Achtergrondmateriaal	Er is een kant- en- klaar map met alle benodigde informatie
17. Sociale kaart	<p>Er is een uitgebreide sociale kaart bijgesloten, waarin een zeer breed scala van medlt- en verwijscontacten is opgenomen, waaronder:</p> <ul style="list-style-type: none"> • De aandachtsfunctionaris Eengerelateerd Geweld bij de regionale politie • Kernteam Eengerelateerd Geweld (KEG) GGD Rotterdam • Regionaal Advies- en Steunpunt Huiselijk Geweld

	<ul style="list-style-type: none"> • Landelijk Expertteam Eergeweld bij Politie Haaglanden • MOVISIE (Utrecht) en/of • Wetenschappers/getuigedeskundigen • Vrouwenopvang: speciale opvanghuizen voor minderjarige meisjes die slachtoffer zijn of bedreigd worden.
18. Overig	
ONTWIKKELAAR (ORGANISATIE)	Uitgaven van het Albeda College in Rotterdam en ROC van Twente in Almelo SMN – Samenwerkingsverband van Marokkaanse Nederlanders
CONTACTPERSOON	Karima Ouchan (SMN – Samenwerkingsverband van Marokkaanse Nederlanders)
CONTACTGEGEVENS	Karima Ouchan 030-2367327 k.ouchan@smnnet.nl
KOSTEN VAN DE METHODIEK	Na te vragen bij SMN/ Karima Ouchan
EINDCONCLUSIE	Deze producten zijn geschikt om de bespreekbaarheid van het onderwerp eengerelateerd geweld onder jongeren in zijn algemeenheid te bevorderen. Maar meer dan dat richten deze producten zich op het versterken van de individuele weerbaarheid en empowerment van jongeren die direct of indirect te maken hebben met eengerelateerd geweld. De training is vooral voor deze selectieve doelgroep ontwikkeld en zeer geschikt.

1.Naam van de methode	Zwarte Tulp – educatief project voor middelbare scholieren.
2.Doel / leerdoelen	Algemeen: Bespreekbaar maken en bewustwording ten aanzien van eer en eengerelateerd geweld. Verder leerdoelen per les/ thema* (zie 5)
3.Doelgroep	Bovenbouw middelbare scholieren. Jongens en meiden op middelbare scholen (15-18 jaar)
4.Aantal lessen en tijd per les	Training bestaat uit 5 lessen van ieder 2,5 uur.
5.Inhoud (thema's)	5 lessen/thema's:

	<ol style="list-style-type: none"> 1. tijd voor verandering 2. identiteit & cultuur 3. eer en eerwraak 4. verdwaalde gezichten en recht 5. toekomst in bloei <p>Er is een systeemgerichte benadering.</p>
6.Modulair aanbod	Na te vragen bij stichting Verdwaalde Gezichten of training ook modulair wordt aangeboden, d.w.z. per onderdeel/ thema.
7.Groepssamenstelling	Groepsgrootte: bedoeld voor schoolklas (30 personen). Samenstelling: heterogeen qua sekse en etniciteit.
8.Werkvormen	Theorie (tekst en presentatie), oefeningen, rollenspellen, stellingen, quiz, film, opdrachten.
9.Interactiviteit	Maximaal. Zie werkvormen.
10.Verhouding theorie/praktijk	Per les/thema: balans theorie en praktijk/ zelfwerkzaamheid (50%-50%)
11.Benodigde technische hulpmiddelen	In ieder geval dvd speler voor vertoning van film.
12.Kant-en-klaarpakket	Ja. Zie onder 5. Per klas: 5 lessen, 2 trainers, handleiding docenten, lesmap methodiek voor alle deelnemende leerlingen. Inclusief voorbespreking.
13.Uitvoerder	De training kan worden uitgevoerd door een docent (Er is een train –de –trainer handleiding beschikbaar voor docenten) of een trainer, bijvoorbeeld van stichting Verdwaalde Gezichten.
14.Handleiding	Er is een train –de –trainer handleiding beschikbaar voor docenten.
15.Onderstenning voor de	Per klas:

uitvoerder	<p>5 lessen, 2 trainers, handleiding docenten, lesmap methodiek voor alle deelnemende leerlingen. Inclusief voorbespreking.</p> <p>Tevens wordt een aparte workshop/training Eer gerelateerd geweld aan onderwijzend personeel 1 dagdeel (ca. 2 uur). Twee trainers, factsheets, vertoning van documentaire Verdwaalde Gezichten.</p>
16.Achtergrondmateriaal	Er is een kant- en- klaar map met alle benodigde informatie
17.Sociale kaart	Er is een beknopte sociale kaart inbegrepen.
18. Overig	
ONTWIKKELAAR (ORGANISATIE)	Stichting Verdwaalde Gezichten www.verdwaaldegezichten.nl
CONTACTPERSOON	<p>info@verdwaaldegezichten.nl</p> <p>Anouk Adang, projectcoördinator: 06-14405380 Yeter Akin, educatiecoördinator : 06-46317993</p>
CONTACTGEGEVENS	<p>www.verdwaaldegezichten.nl info@verdwaaldegezichten.nl</p>
KOSTEN VAN DE METHODIEK	<p>Totaalpakket 5 lessen, 2 trainers, handleiding docenten, lesmap methodiek voor alle deelnemende leerlingen. Inclusief voorbespreking. Kosten: € 1620. <i>Het ministerie van WWI, directie emancipatiezaken financiert hiervan 50%. Periode april t/m december 2009.</i> <i>Voor een aantal scholen bestaat de mogelijkheid om het lesproject volledig door het ministerie te laten financieren. Denkt u hiervoor in aanmerking te kunnen komen, neem dan contact met ons op.</i></p> <p>Workshop/training Eer gerelateerd geweld</p>

	<p>1 dagdeel (ca. 2 uur). Twee trainers, factsheets, vertoning van documentaire Verdwaalde Gezichten. Kosten: € 300.</p> <p><i>Het ministerie van WWI, directie emancipatiezaken financiert hiervan 50%. Periode april t/m december 2009.</i></p> <p>De Stichting Verdwaalde Gezichten verzorgt haar projecten eventueel ook op maat. Met de opdrachtgever wordt zorgvuldig gezocht naar de beste invulling.</p>	
<p>EINDCONCLUSIE</p>	<p>Dit educatieve project is vooral gericht op het bespreekbaar maken van eer en eengerelateerd (relationeel) geweld en daarbij bij uitstek ontwikkeld en geschikt voor een 'reguliere' klassituatie, met een doelgroep die niet alleen etnisch, religieus en qua sekse gemengd is, maar ook wat betreft kennis over en ervaring met het onderwerp. Deze training/dit lespakket is niet zozeer ontwikkeld/geschikt voor het versterken van de individuele weerbaarheid of empowerment van individuele jongeren die direct of indirect te maken hebben met eengerelateerd geweld.</p>	